

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Monitor toepassing Wet Bibob

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
2	Inleiding	6
3	Methode van onderzoek	7
3.1	De vragenlijst	7
3.2	Non-responsanalyse	8
3.3	Foutenmarges en onzekerheid in de data	8
3.4	Extrapolatie van aantallen	9
4	Resultaten	10
4.1	Bibob beleid voor en na 1 juli 2013	10
4.1.1	Situatie voor 1 juli 2013	10
4.1.2	Situatie in maart 2015	11
4.2	Overwegingen om wel of geen Bibob beleid te hebben	13
4.3	Waarop richt het Bibob beleid zich?	13
4.4	Toepassing van het Bibob instrumentarium (aard en volume)	18
4.5	De stromanconstructie	22
4.6	Betrokkenheid RIEC bij Bibob procedure sinds 1 juli 2013	23
I	Bijlage	
	Afkortingenlijst	24

1

Samenvatting

Tijdens de behandeling van de Evaluatie- en Uitbreidingswet Bibob heeft de minister van Veiligheid en Justitie (VenJ) aan de Eerste en Tweede Kamer toegezegd de toepassing van de Wet Bibob te gaan monitoren. Daartoe heeft de Inspectie Veiligheid en Justitie (Inspectie VenJ) de Monitor Bibob ontwikkeld en uitgezet. In november/december 2013 (eerste meting), en in februari/maart 2015 (tweede meting) is een digitale vragenlijst uitgezet onder de bestuursorganen waar de Wet Bibob zich op richt (alle gemeenten en provincies, tien ministeries en twaalf andere bestuursorganen). De monitor heeft als doel kwantitatieve gegevens te verkrijgen over het toepassingsbereik van de Wet Bibob. Kwalitatieve duiding van deze gegevens (bijvoorbeeld: 'voldoet de wet aan de verwachtingen?') is hier niet aan de orde.

Doordat de vragenlijsten van de eerste en tweede monitor op onderdelen verschillen, kan niet in alle gevallen een vergelijking worden gemaakt.

De vragenlijst is in 2013 door 301 bestuursorganen volledig ingevuld en in 2015 door 261 bestuursorganen. De bevindingen op basis van deze respons zijn geëxtrapoleerd naar alle bestuursorganen waar de Wet Bibob betrekking op heeft. Dit betekent dat het schattingen zijn, die in enige mate kunnen afwijken van de werkelijkheid. Voor de geschatte landelijke aantallen geldt dat deze gezien moeten worden als een orde van grootte.

Belangrijkste bevindingen

- De meeste bestuursorganen hebben Bibob beleid opgesteld. Dit was al zo voor de wetswijziging: voor 1 juli 2013 had 83% Bibob beleid. In november/december 2013 bleek dat te zijn gegroeid naar 86%, en in februari/maart 2015 was dit 89%. Een aantal van de bestuursorganen die melden in 2015 nog geen Bibob beleid te hebben opgesteld, geeft aan wel een procedure te hebben lopen tot invoering ervan. Wanneer deze procedures inderdaad leiden tot invoering van Bibob beleid, zal binnen afzienbare tijd 92% van de bestuursorganen Bibob beleid hebben vastgesteld.
- De reden (of een van de redenen) waarom bestuursorganen Bibob beleid vaststellen, is vaak de bestuurlijke/politieke wens met betrekking tot bescherming van de bestuurlijke integriteit (84%). Overwegingen om de wet *niet* toe te passen, hebben veelal (mede) betrekking op de afwezigheid van incidenten en op capaciteitsgebrek.
- De Wet Bibob kan op verschillende soorten beschikkingen van de overheid worden toegepast. Het blijkt dat de bestuursorganen die *Bibob beleid hebben*, dat vrijwel altijd van toepassing hebben verklaard op *vergunningen* (99% in 2013 en in 2015). Dit betreft met name exploitatievergunningen in de sectoren horeca, de sexbranche en (in iets mindere mate) coffeeshops.

Een minderheid past de wet toe op subsidies, overheidsopdrachten en vastgoedtransacties van de overheid. De meting in 2015 laat een sterke stijging zien ten opzichte van die in 2013: van de bestuursorganen die Bibob beleid hebben, heeft 12% dat in 2013 van toepassing verklaard op subsidies, 14% op overheidsopdrachten en 9% op vastgoedtransacties van de overheid. In 2015 is dat respectievelijk 31%, 33% en 32%.

- Bij de helft van de bestuursorganen is de Wet Bibob ten tijde van de meting 2015 van toepassing op omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten, bij twee op de vijf op omgevingsvergunningen milieu, bij twee op de vijf op aanwezigheidsvergunningen kansspelautomaten, en bij een kwart op omgevingsvergunningen beperkte milieutoets.
- Sinds het van kracht worden van de Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob op 1 juli 2013 is er veel in ontwikkeling: twee op de drie bestuursorganen hebben na 1 juli 2013 Bibob beleid ingevoerd of aangepast of hebben een procedure lopen tot invoering of aanpassing van Bibob beleid. Twee op de vijf bestuursorganen zijn ertoe overgegaan om het RIEC te betrekken bij de Bibob-procedure en bijna twee op de vijf bestuursorganen hebben het vragenformulier aangepast naar aanleiding van de Regeling van de Minister van Veiligheid en Justitie.
- De Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob heeft het mogelijk gemaakt om Bibob beleid op een aantal nieuwe terreinen toe te passen.
 - o Voor zover het vergunningen betreft, geldt deze uitbreiding voor de kansspelsector, de vuurwerkimporteurs, vergunningen van de Huisvestingswet, en de uitvoer, doorvoer en overdracht van strategische goederen en diensten. De nieuwe toepassingsmogelijkheid met betrekking tot verschillende artikelen van de huisvestingswet wordt door enkele tientallen gemeenten toegepast.
 - o Daarnaast maakt de wet het mogelijk Bibob beleid te voeren op 'vastgoedtransacties van de overheid'. Eén op de drie bestuursorganen geeft in februari/maart 2015 aan op dit type beschikkingen Bibob beleid te hebben.
- Bestuursorganen die besluiten de Wet Bibob te gaan toepassen, worden geacht in een document vast te leggen op welke sectoren en op welk soort beschikkingen het Bibob beleid van toepassing is. Al eerder in deze samenvatting werd aangegeven dat vrijwel alle bestuursorganen Bibob beleid hebben vastgesteld op *vergunningen*. Het landelijk aantal in 2014 bij de bestuursorganen binnengekomen aanvragen tot een vergunning/ontheffing waarop Bibob beleid van toepassing is verklaard, wordt geschat op ongeveer 21.000. De aantallen variëren overigens zeer sterk tussen de bestuursorganen. Dit geldt ook voor de hierna genoemde aantallen.

Het landelijke aantal bij de bestuursorganen binnengekomen aanvragen tot een subsidie waarop Bibob beleid van toepassing is, wordt geschat op ongeveer 2.000¹. Het aantal verstrekte overheidsopdrachten waarop Bibob van toepassing is, wordt geschat op duizend. Wanneer bestuursorganen altijd een Bibob vragenformulier uitreiken als sprake is van een beschikkingsaanvraag waarop Bibob beleid is, zouden in 2014 ongeveer 24.000 vragenformulieren² zijn uitgereikt. Maar bestuursorganen reiken niet altijd een vragenformulier uit. Het landelijk aantal uitgereikte vragenformulieren is in 2014 ongeveer 9.000. Dat heeft naar schatting geresulteerd in zo'n 6.000 besluiten. In ongeveer 91% van de gevallen wordt de aanvraag verleend, bij 2% wordt de aanvraag geweigerd, bij 3% wordt de aanvraag verleend onder voorwaarden, bij 3% ingetrokken, ontbonden of beëindigd, en bij 1% in stand gehouden na heroverweging.

¹ De aantallen en percentages geven een orde van grootte aan (schattingen, afrondingen) en moeten niet al te absoluut worden genomen.

² Exclusief vastgoedtransacties van de overheid.

Bestuursorganen maken de meeste beoordelingen zonder dat het Landelijk Bureau Bibob (LBB) daarbij adviseert. Bij ruim 200 van de 6.000 Bibob-toetsen is er wel een advies van het LBB. In die gevallen wordt de aanvraag aanzienlijk minder vaak verleend (in 51% van de gevallen, waarvan 26% onder voorwaarden).

Wanneer een bestuursorgaan vermoedt dat een aanvrager mogelijk betrokken is bij strafbare feiten die relevant zijn voor de betreffende beschikking kan het om een tip vragen bij het Openbaar Ministerie (OM). In 2014 hebben bestuursorganen ongeveer 400 keer aan het OM om een tip gevraagd. In totaal heeft het OM ongeveer honderd keer een tip verstrekt. Het aantal plaatsgevonden beoordelingen op lopende beschikkingen op grond van de Wet Bibob bedraagt in 2014 ongeveer duizend.

2

Inleiding

Aanleiding

Op 1 juli 2013 is de Evaluatie- en Uitbreidingswet Bibob³ in werking getreden. Deze wet beoogt het toepassingsbereik van het instrument Bibob uit te breiden en de toepasbaarheid te verbeteren. Tijdens de behandeling van deze wetswijziging heeft de minister van Veiligheid en Justitie toegezegd⁴ om de reikwijdte van de Wet Bibob te gaan monitoren.

Doel

De monitor Bibob heeft als doel *kwantitatieve* gegevens te vergaren over het toepassingsbereik van de Wet Bibob. De Inspectie Veiligheid en Justitie (Inspectie VenJ) brengt hiermee in beeld in welke mate en waartoe bestuursorganen de Wet Bibob toepassen. De monitor geeft geen *kwantitatieve* duiding van deze gegevens.

Twee metingen

In het kader van de monitor Bibob is twee keer een vragenlijst uitgezet: één in de periode november/december 2013 en één in de periode februari/maart 2015. Dit wijkt af van de toezegging om de monitor halfjaarlijks uit te zetten. Dit bleek een voor de bestuursorganen forse tijdsinvestering, die relatief weinig extra informatie op zou leveren.

Na analyse van de gegevens op basis van de in 2013 uitgezette vragenlijst, bleek behoefte aan aanpassingen in de vragenlijst. Zo is in de vragenlijst die in 2015 is uitgezet extra aandacht gegeven aan de toepassing van het Bibob beleid.

De bevindingen van de eerste meting zijn in 2014 gedeeld met het verantwoordelijke Directoraat-Generaal van het ministerie van Veiligheid en Justitie. De voorliggende rapportage beschrijft primair de bevindingen van de tweede meting en betreft daarbij de bevindingen van de eerste meting voor zover daarmee ontwikkelingen kunnen worden beschreven.

³ Wet van 28 maart 2013 tot wijziging van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur naar aanleiding van de evaluatie van die wet, alsmede uitbreiding van de reikwijdte ervan en wijziging van enige andere wetten (Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob).

⁴ Eerste Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 32 676, C p. 6 en 7.

3

Methode van onderzoek

3.1 De vragenlijst

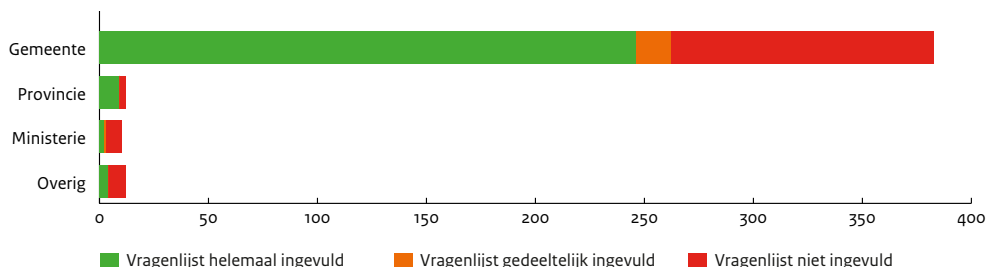
Om de voor de monitor Bibob relevante gegevens te verzamelen, is in 2013 en in 2015 een digitale vragenlijst uitgezet onder de bestuursorganen waarop de Wet Bibob betrekking heeft. Eerst is een brief gestuurd waarin een mailing met uitnodiging tot het invullen van de vragenlijst werd aangekondigd. Op 11-11-2013 en op 16-02-2015 is de vragenlijst door middel van een mailing voorgelegd aan de Nederlandse gemeenten, de provincies, de ministeries en enkele andere bestuursorganen. Ongeveer twee weken na de uitnodigingsmail is een reminder gestuurd naar de bestuursorganen die op dat moment nog niet hadden gerespondeerd. Enkele weken daarna zijn bestuursorganen die nog niet hadden gerespondeerd, telefonisch benaderd met het verzoek alsnog te responderen. Op respectievelijk 24-12-2013 en 01-04-2015 is de mogelijkheid om te responderen afgesloten.

Onderstaande figuur geeft inzicht in de respons van de meting 2015 per type bestuursorgaan. Van de 417 aangeschreven bestuursorganen hebben er 261 gerespondeerd. Dat wil zeggen dat ze de vragenlijst *volledig* hebben ingevuld. Zeventien bestuursorganen hebben de vragenlijst gedeeltelijk ingevuld en 139 hebben helemaal niet gerespondeerd. Hierbij dient te worden aangetekend dat een deel van deze non-respons⁵ is veroorzaakt doordat het bestand van uit te nodigen contactpersonen niet geheel up-to-date is gebleken. Enkele tientallen contactpersonen bleken niet meer bij het bestuursorgaan te werken, (langdurig) ziek te zijn of om andere redenen onbereikbaar te zijn. Wanneer men 'non-respons' definieert als het deel van de aangeschreven contactpersonen dat *had kunnen responderen*, maar dat niet heeft gedaan, dan is de non-respons 27,4% (105). Daarnaast heeft 4,4% (zeventien) de vragenlijst gedeeltelijk ingevuld en heeft 68,1% (261) deze volledig ingevuld. Opmerkelijk is dat de ministeries het minst hebben gerespondeerd (twee van de tien aangeschreven ministeries vulden de vragenlijst volledig in). Van de zeventien gedeeltelijk ingevulde vragenlijsten zijn de wel beantwoorde vragen bij de analyses betrokken.

⁵ De non-respons wordt gevormd door de bestuursorganen die geen enkele vraag hebben beantwoord.

Figuur 1. (Non)respons uitgesplitst naar type bestuursorgaan

3.2 Non-responsanalyse

Een aantal van 261 volledig ingevulde vragenlijsten is genoeg om voldoende betrouwbare uitspraken te doen voor alle bestuursorganen waar de monitor zich op richt (de totale populatie). Voorwaarde is dan echter wel dat de respons *representatief* is voor alle bestuursorganen. Als dat niet het geval is, mogen de resultaten niet worden gegeneraliseerd naar alle bestuursorganen. Het is immers denkbaar dat bestuursorganen die geen Bibob beleid hebben, minder geneigd zijn om in te gaan op het verzoek een vragenlijst over het toepassingsbereik van de Wet Bibob in te vullen dan bestuursorganen die wel Bibob beleid voeren. Dit zou dan tot een vertekening van de resultaten leiden.

In het kader van de eerste meting van de Bibob monitor (2013/2014) is een non-responsanalyse uitgevoerd. Hiertoe is een deel van de contactpersonen die niet hebben gerespondeerd telefonisch benaderd en bevraagd. Uit deze non-responsanalyse bleek dat de groep bestuursorganen die niet had gerespondeerd niet in sterke mate afweek in het al dan niet hebben van Bibob beleid ten opzichte van de bestuursorganen die wel had gerespondeerd. Op basis van deze bevinding mag worden aangenomen dat de resultaten op hoofdlijnen⁶ geëxtrapoleerd kunnen worden naar alle bestuursorganen. Er is geen reden om aan te nemen dat de non-respons van de tweede meting kwalitatief anders is dan die van de eerste meting. Daarom zijn ook de resultaten van de tweede meting op hoofdlijnen gegeneraliseerd naar alle bestuursorganen.

3.3 Foutenmarges en onzekerheid in de data

Doordat 27,4% van de aangeschreven bestuursorganen in het geheel niet heeft gerespondeerd en 4,4% gedeeltelijk, gaan de in deze rapportage genoemde percentages gepaard met onzekerheidsmarges. Dat betekent dat de percentages een benadering zijn van de landelijke percentages, maar daarmee niet exact overeenkomen. Deze marges zijn groter naar mate het aantal beantwoorde vragen waarop de bevinding is gebaseerd kleiner is. Bijvoorbeeld, de uitspraak 'x% van de gemeenten in regio Y (klein aantal) voert Bibob beleid' kent een grotere mate van onzekerheid dan de uitspraak 'x% van alle Nederlandse gemeenten (groot aantal) voert Bibob beleid'.

⁶ Op detailniveau (kleine aantallen) kunnen geen al te absolute uitspraken worden gedaan.

3.4 Extrapolatie van aantallen

Om een beeld te krijgen van de mate waarin de Wet Bibob wordt toegepast (volume), bevat de vragenlijst vragen naar het aantal in 2014 bij bestuursorganen binnengekomen aanvragen van vergunningen waarop de Wet Bibob zou kunnen worden toegepast, het aantal uitgereikte Bibob vragenformulieren, het aantal plaatsgevonden beoordelingen op grond van de Wet Bibob, enzovoort. Omdat de vragenlijst niet door 100% van alle aangeschreven bestuursorganen is ingevuld, moet een schatting gemaakt worden van de volumes van de bestuursorganen die niet hebben gerespondeerd. De grote gemeenten hebben vaker gerespondeerd dan de kleinere. Omdat kleinere gemeenten kleinere volumes opgeven dan de grotere, is bij het extrapoleren van volumes gecorrigeerd voor het aantal bewoners per gemeente. De volumes van kleinere gemeenten die niet hebben gerespondeerd, zijn daardoor lager ingeschat dan die van grotere gemeenten.

De door de twee ministeries opgegeven waarden zijn verwaarloosbaar klein, en daarom niet geëxtrapolerd.

Van de negen door provincies opgegeven waarden is het gemiddelde berekend. Dit gemiddelde is als extrapolatiewaarde toegekend aan de provincies die niet hebben gerespondeerd.

Omdat de categorie 'overige bestuursorganen' zeer uiteenlopende bestuursorganen bevat, is het onmogelijk om hier te extrapoleren. Extrapolatie naar de andere acht overige bestuursorganen die niet hebben gerespondeerd, is hier achterwege gelaten.

4

Resultaten

Dit hoofdstuk beschrijft primair de bevindingen van de tweede meting (februari/maart 2015). De resultaten uit de eerste meting (november/december 2013) worden hierbij betrokken wanneer daarmee ontwikkelingen kunnen worden beschreven of relevante aanvullingen kunnen worden gemaakt.

De beschrijving van de resultaten volgt een vast format: steeds wordt eerst de betreffende vraag uit de vragenlijst in het **blauw en vet** weergegeven of omschreven. Vervolgens wordt aangegeven hoeveel respondenten deze vraag hebben beantwoord, en ten slotte worden de bevindingen⁷ beschreven. Waar relevant wordt de relatie met een andere vraag gelegd, of wordt uitgesplitst naar gemeentegrootte of naar regio.

4.1 Bibob beleid voor en na 1 juli 2013

In deze paragraaf wordt beschreven hoeveel bestuursorganen vóór 1 juli 2013 Bibob beleid hadden opgesteld, en of ze ná 1 juli 2013 Bibob beleid hebben opgesteld, aangepast dan wel afgeschaft. Voorts wordt beschreven waaruit de doorgevoerde wijzigingen in het Bibob beleid bestaan en hoeveel bestuursorganen Bibob beleid hadden ten tijde van het invullen van de vragenlijst.

4.1.1 Situatie voor 1 juli 2013

Heeft uw bestuursorgaan vóór 1 juli 2013 Bibob beleid opgesteld?

Deze vraag is door 278 bestuursorganen beantwoord. 230 bestuursorganen (83%) beantwoordden deze vraag bevestigend en geven alle aan dit beleid te hebben vastgelegd in een document. 44 bestuursorganen (16%) beantwoordden de vraag ontkennend, en vier bestuursorganen (1%) geven aan het antwoord op deze vraag niet te weten.

⁷ Op de meeste vragen uit de vragenlijst kan meer dan één antwoord worden gegeven. Het gevolg daarvan is dat het aantal gegeven antwoorden vaak groter is dan het aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord, en dat de som van de percentages groter is dan 100%. Immers, de percentages worden berekend door het aantal keer dat een bepaalde categorie is aangevinkt te delen door het aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord (exclusief de antwoorden 'Weet ik niet').

4.1.2 Situatie in maart 2015

Heeft uw bestuursorgaan nu Bibob beleid?

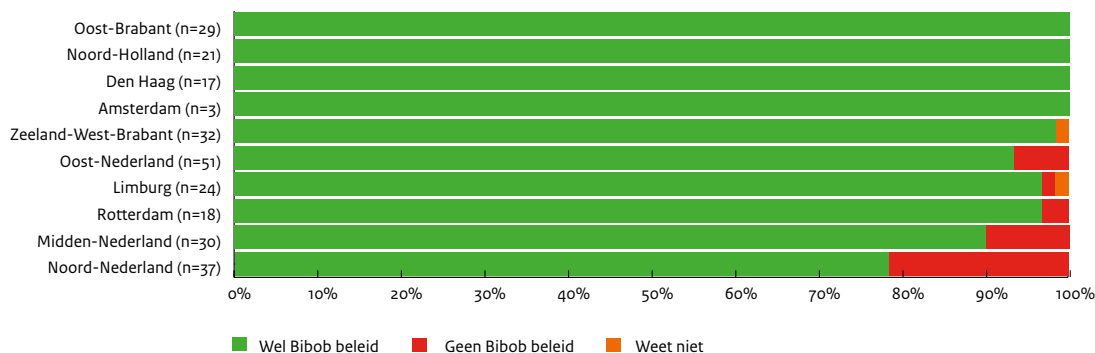
Deze vraag is eveneens door 278 bestuursorganen beantwoord. 247 bestuursorganen (89%) geven aan Bibob beleid te hebben. Hiervan hebben er vier dit beleid niet vastgelegd in een document. 27 bestuursorganen (10%) geven aan geen Bibob beleid te hebben en vier respondenten weten niet of er Bibob beleid is.

De negen *provincies* die hebben gerespondeerd, geven allen aan Bibob beleid te hebben. Van de drie *ministeries* die deze vraag hebben beantwoord, heeft er een geen Bibob beleid en de andere twee respondenten geven aan dit niet te weten.

Van de 27 bestuursorganen die aangeven geen Bibob beleid te hebben, melden er acht een procedure te hebben lopen tot invoering van Bibob beleid. Wanneer deze acht inderdaad binnenkort Bibob beleid invoeren, dan zou daarmee het percentage bestuursorganen met Bibob beleid groeien naar 92%.

Wanneer wordt ingezoomd (zie figuur 2) op de 26 gemeenten die geen Bibob beleid hebben, blijken deze zich vooral te bevinden in de RIEC regio's Noord-Nederland (13 van de 37 responderende gemeenten in Noord-Nederland) en in Midden-Nederland (6 van de 30 responderende gemeenten).

Figuur 2. Gemeenten met en zonder Bibob beleid, uitgesplitst naar RIEC regio

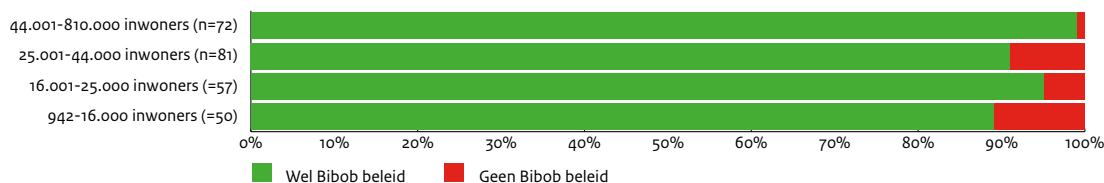

De lengte van de groene en rode staven geeft het percentage gemeenten weer dat wel of geen Bibob beleid heeft. Achter de labels op de y-as staat tussen haakjes het aantal gemeenten waarop de percentages zijn gebaseerd (n = ...). Hierin zijn de gemeenten die niet hebben gerespondeerd niet vertegenwoordigd.

Uitsplitsing naar gemeentegrootte laat zien dat het vooral de kleinere gemeenten zijn waar Bibob beleid afwezig is (zie figuur 3). Van de 72 gemeenten groter dan 44.000 inwoners heeft één gemeente geen Bibob beleid. Bij de vijftig gemeenten kleiner dan 16.000 inwoners zijn dat er elf.

Figuur 3. Aanwezigheid Bibob beleid bij gemeenten, uitgesplitst naar gemeentegrootte

De lengte van de groene en rode staven geeft het percentage gemeenten weer dat wel of geen Bibob beleid heeft. Achter de labels op de y-as staat tussen haakjes het aantal gemeenten waarop de percentages zijn gebaseerd (n = ...). Hierin zijn de gemeenten die niet hebben gerepsondeerd niet vertegenwoordigd.

Heeft uw bestuursorgaan sinds de inwerkingtreding van de Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob op 1 juli 2013 Bibob beleid ingevoerd, aangepast dan wel afgeschaft?

Van de 278 bestuursorganen die deze vraag hebben beantwoord, meldt 31%⁸ Bibob beleid te hebben ingevoerd of aangepast na het van kracht worden van de Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob op 1 juli 2013 (zie onderstaande tabel). 34% meldt dat er geen Bibob beleid is ingevoerd of aangepast na 1 juli 2013 en daartoe ook geen procedures te hebben lopen. 33% heeft geen Bibob beleid ingevoerd of aangepast, maar geeft aan daartoe wel een procedure te hebben lopen. Geen enkel bestuursorgaan heeft aangegeven een procedure te hebben lopen tot afschaffing van het Bibob beleid.

Tabel 1. Invoering, aanpassing en afschaffing Bibob beleid sinds 1 juli 2013

Ja, na 1 juli 2013 is Bibob beleid ingevoerd en vastgelegd in een document	31	(11%)
Ja, na 1 juli 2013 is Bibob beleid ingevoerd maar (nog) niet vastgelegd in een document	2	(1%)
Ja, na 1 juli 2013 is het bestaande Bibob beleid aangepast en vastgelegd in een document	44	(16%)
Ja, na 1 juli 2013 is het bestaande Bibob beleid aangepast maar (nog) niet vastgelegd in een document	10	(4%)
Nee, en er loopt momenteel ook geen procedure tot invoering, aanpassing of afschaffing van het Bibob beleid	94	(34%)
Nee, maar er loopt momenteel wel een procedure tot aanpassing van het Bibob beleid	80	(29%)
Nee, maar er loopt momenteel wel een procedure tot invoering van Bibob beleid	12	(4%)
Weet ik niet	5	(2%)
Totaal	278	(100%)

Tot welke beleidswijziging(en) heeft de Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob geleid binnen uw bestuurs-orgaan?

Op deze vraag hebben 237 bestuursorganen één of meer antwoorden gegeven (anders dan 'Weet ik niet'). Van deze 237 bestuursorganen zijn er 95 (40%) het RIEC gaan betrekken bij de Bibob-procedure, hebben er 92 (39%) het vragenformulier naar aanleiding van de Regeling⁹ van de Minister van Veiligheid en Justitie aangepast, en passen 87 bestuursorganen (37%)

⁸ Als gevolg van afronding is dit niet gelijk aan de som van de betreffende percentages.

⁹ Regeling van de Minister van Veiligheid en Justitie van 24 juni 2013, nr. 398136, tot vaststelling van formulieren voor het verstrekken van gegevens en bescheiden alsmede voor de bevindingen van het eigen onderzoek op grond van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Regeling Bibob-formulieren).

de Wet Bibob nu toe op een of meer van de nieuwe terreinen (zoals vastgoedtransacties waarbij de overheid partij is, en omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten)¹⁰.

4.2 Overwegingen om wel of geen Bibob beleid te hebben

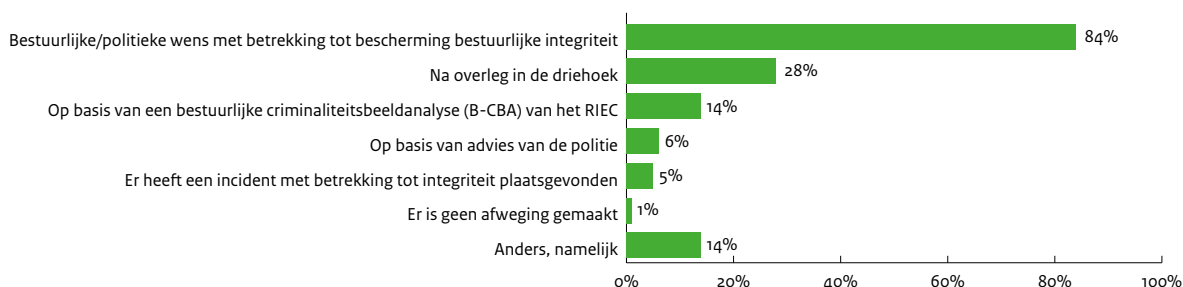
Welke overwegingen zijn gemaakt om geen Bibob beleid te voeren?

26 bestuursorganen hebben deze vraag beantwoord. De meest gemelde redenen voor de afwezigheid van Bibob beleid zijn: *'omdat er geen incidenten met betrekking tot integriteit hebben plaatsgevonden'* en *'vanwege gebrek aan capaciteit'* (beide tien keer). Zeven bestuursorganen geven aan geen expliciete afweging te hebben gemaakt. Enkele bestuursorganen geven in de categorie 'Anders, namelijk ...' aan per geval te bekijken of er Bibob onderzoek moet worden uitgevoerd.

Welke overwegingen zijn gemaakt om Bibob beleid vast te stellen?

Deze vraag is voorgelegd aan de 247 bestuursorganen die aangeven Bibob beleid te hebben. Daarvan hebben 234 bestuursorganen een inhoudelijk antwoord gegeven (anders dan 'Weet ik niet'). De veruit meest genoemde overweging is *'Bestuurlijke/politieke wens met betrekking tot bescherming bestuurlijke integriteit'* (84%). Voorts geven enkele bestuursorganen in de categorie 'Anders namelijk ...' aan dat regionale afspraken en het tegengaan van een waterbedefferd belangrijke afwegingen zijn geweest.

Figuur 4. Overwegingen om Bibob beleid vast te stellen*

* Doordat op de vraag 'Welke overwegingen zijn gemaakt om Bibob beleid vast te stellen?' meer dan één antwoorden mogelijk zijn, tellen de staven in deze figuur op tot meer dan 100%.

4.3 Waarop richt het Bibob beleid zich?

De vorige paragraaf schetste een beeld van de aanwezigheid van Bibob beleid bij de bestuursorganen. Deze paragraaf beschrijft de aard van het Bibob beleid: op welke soorten beschikkingen en op welke sectoren richt het Bibob beleid zich?

Uit de monitor blijkt dat de meeste bestuursorganen Bibob beleid hebben, maar dat dit niet altijd geldt voor alle vier de typen aanvragen waarop de wet kan worden toegepast: vergunningen, subsidies, overheidsopdrachten en vastgoedtransacties van de overheid.

¹⁰ Opmerkelijk is dat enkele tientallen respondenten die bij de eerder gestelde vraag 'Heeft uw bestuursorgaan sinds de inwerkingtreding van de Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob op 1 juli 2013 Bibob beleid ingevoerd, aangepast dan wel afgeschaft?' als antwoord 'Nee, ...' geven, nu wel melding maken van beleidswijzigingen. Dit terwijl ook de antwoordcategorie 'De Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob heeft binnen mijn bestuursorgaan niet tot een beleidswijziging geleid' kon worden aangekruist.

Het beleid van uw bestuursorgaan biedt de mogelijkheid om de Wet Bibob toe te passen op:

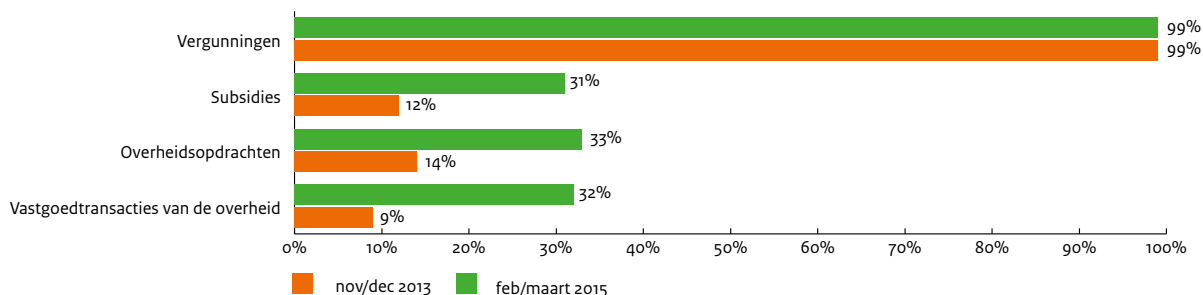
Deze vraag is voorgelegd aan de 247 bestuursorganen die aangeven Bibob beleid te hebben. De vraag is door 239 respondenten beantwoord (exclusief 'weet ik niet'). Het blijkt dat het Bibob beleid bij 99% van de bestuursorganen (236) van toepassing is op vergunningen, eventueel in combinatie met een of meer andere soorten beschikkingen. 133 bestuursorganen richten het beleid alleen op vergunningen (56%).

56 bestuursorganen (23%) hebben beleid op vergunningen, subsidies, overheidsopdrachten en vastgoedtransacties van de overheid.

31% van de 239 bestuursorganen die deze vraag hebben beantwoord, heeft Bibob beleid vastgesteld voor subsidies, 33% voor overheidsopdrachten en 32% voor vastgoedtransacties van de overheid.

Figuur 5 laat zien dat deze percentages aan het eind van 2013 aanzienlijk lager waren.

Figuur 5. Toepassing Bibob beleid naar type beschikking*

* Doordat op de vraag 'Het beleid van uw bestuursorgaan biedt de mogelijkheid om de Wet Bibob toe te passen op ...' meer dan één antwoorden mogelijk zijn, tellen de staven in deze figuur op tot meer dan 100%.

Op welke van de volgende vergunningen/ontheffingen heeft uw bestuursorgaan Bibob beleid?

Deze vraag is voorgelegd aan de bestuursorganen die hebben aangegeven Bibob beleid te hebben op (onder meer) vergunningen (99% van de bestuursorganen). 234 bestuursorganen hebben de vraag beantwoord.

Uit tabel 2 blijkt dat de Drank- en Horecawet (90%) en gemeentelijke vergunningen en/of ontheffingen die op grond van een verordening verplicht zijn gesteld voor inrichting of bedrijf (75%) veel worden genoemd. Vergunningen met betrekking tot de huisvestingswet¹¹ worden nog niet veel genoemd.

De Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob maakt het mogelijk dat Bibob beleid op een aantal nieuwe terreinen (waarop vergunningen worden afgegeven) kan worden toegepast. De uitbreiding geldt voor de vastgoedsector, de kanspelsector, de vuurwerkimporteurs, vergunningen van de Huisvestingswet en de uitvoer, doorvoer en overdracht van strategische goederen en diensten. Voor gemeentelijke vergunningen en ontheffingen noemt de Wet Bibob niet meer de branches en sectoren waarbinnen de wet geldt. Gemeenten kunnen nu zelf bepalen welke vergunningen, die zijn gebaseerd op een gemeentelijke verordening, onder de werking van de wet vallen. Van deze nieuwe categorieën (in onderstaande tabel cursief weergegeven) worden vooral

¹¹ Bibob beleid op het gebied van de Huisvestingswet beoogt onder meer van 'huisjesmelkerij' tegen te gaan.

‘Omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten’ (50%), ‘Omgevingsvergunningen milieu’ (39%) en ‘Aanwezigheidsvergunningen kansspelautomaten’ (39%) genoemd.

Van de bestuursorganen met Bibob beleid op vergunningen is 51%¹² ertoe overgegaan om ook beleid te gaan voeren op een of meer van de vergunningen die vanaf 1 juli 2013 onder de Wet Bibob zijn gaan vallen (deze vergunningen zijn in onderstaande tabel *cursief* weergegeven).

Tabel 2. Vergunningen waarop bestuursorganen Bibob beleid hebben

	Aantal	% respon denten
Drank- en Horecawet (artikel 3 en 30a – wijzigen van het aanhangsel van de vergunning, bv leidinggevende - Drank- en Horecawet)	210	90%
Gemeentelijke vergunningen en/of ontheffingen die op grond van een verordening (zoals bv de APV) verplicht zijn gesteld voor inrichting of bedrijf (art. 149 gemeentewet jo. Art. 7 Wet Bibob)	176	75%
<i>Omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten (artikel 2.1, eerste lid onder a. Wabo) *</i>	118	50%
<i>Omgevingsvergunningen milieu (artikel 2.1, eerste lid onder e. Wabo) *</i>	92	39%
<i>Aanwezigheidsvergunningen kansspelautomaten (artikel 30b Wet op de kansspelen) *</i>	91	39%
<i>Omgevingsvergunningen beperkte milieutoets (artikel 2.1, eerste lid onder i. Wabo) *</i>	58	25%
<i>Vergunningen op grond van artikelen 9.2.2.3 en 11.2 Wet Milieubeheer *</i>	36	15%
Onttrekkings-, samenvoegings-, omzettings- en woonvormingsvergunningen (artikel 30 Huisvestingswet)	20	9%
<i>Huisvestingsvergunningen (artikel 7 Huisvestingswet) *</i>	18	8%
<i>Splitsingsvergunningen (artikel 33 Huisvestingswet) *</i>	13	6%
Een vergunning voor taxivervoer in en organisatorisch verband (artikel 82b Wp2000)	5	2%
Communautaire (euro)vergunningen (artikel 3, eerste lid marktverordening voor het wegvervoer)	1	0%
Exploitatievergunningen kansspelautomaten (artikel 30h Wet op de kansspelen)	1	0%
Opiumwetontheffingen (artikel 6 Opiumwet)	0	0%
Vergunningen op grond van artikel 4 Wet personenvervoer 2000	0	0%
<i>Vergunningen ten behoeve van de verkoop van een onroerende zaak (of het vestigen van bepaalde zakelijke rechten daarop) door een woningcorporatie (art. 70l Woningwet) *, **</i>	0	0%
Vergunningen voor betaalnummers (artikel 4.3, derde lid, onderdeel b Telecommunicatiewet)	0	0%
Vergunningen op grond van artikel 3:1 Algemene douanewet	0	0%
<i>Wapenexportvergunningen (artikel 14, eerste lid Wet strategische diensten) *</i>	0	0%
Artikel 15 van de Meststoffenwet	0	0%
Anders	28	12%
Totaal	234***	100%***

* *Cursief zijn de vergunningen die vanaf 1 juli 2013 onder de Wet Bibob vallen.*

** *In gewijzigde opzet afhankelijk van aanvaarding en inwerkingtreding wetsvoorstel 32 769 (wijziging Woningwet).*

*** *Doordat op de vraag ‘Op welke van de volgende vergunningen/ontheffingen heeft uw bestuursorgaan Bibob beleid’ meer dan één antwoorden mogelijk zijn, tellen de aantallen en percentages in deze tabel op tot meer dan genoemd bij ‘Totaal’ (respectievelijk 234 en 100%).*

¹² Van de volledige respons (dus ook de bestuursorganen zonder Bibob beleid) is dit percentage 45%.

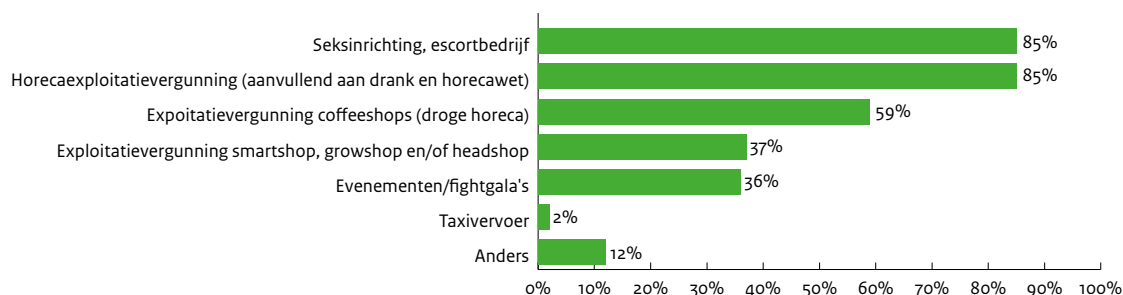

De negen *provincies* die deze vraag hebben beantwoord, hebben Bibob beleid op omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten (vier), omgevingsvergunningen milieu (negen) en omgevingsvergunningen beperkte milieutoets (vijf).

U heeft aangegeven dat uw gemeente Bibob beleid heeft op gemeentelijke vergunningen en/of ontheffingen die op grond van een verordening (zoals de APV) verplicht zijn gesteld voor inrichting of bedrijf. Uw gemeente heeft Bibob beleid op:

Deze vraag is door 176 gemeenten beantwoord (zie figuur 6). Zij geven de horeca en de sexbranche het vaakst als antwoord.

Figuur 6. Toepassing van de Wet Bibob door gemeenten uitgesplitst naar sector*

* Doordat op de vraag 'Op welke sectoren is de Wet Bibob in uw gemeente momenteel van toepassing' meerdere antwoorden mogelijk zijn, tellen de staven in deze figuur op tot meer dan 100%.

Hoeveel aanvragen met betrekking tot een vergunning/ontheffing waarop het door uw bestuursorgaan vastgestelde Bibob beleid van toepassing is, heeft uw bestuursorgaan in 2014 in behandeling genomen?

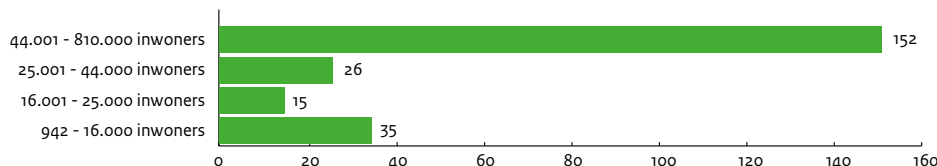
Deze vraag is door 231 bestuursorganen ingevuld. De opgegeven aantallen variëren sterk: van nul tot 2.327. De meeste bestuursorganen blijven aanzienlijk onder het aantal van honderd aanvragen. Twaalf procent van de bestuursorganen heeft in 2014 honderd aanvragen of meer in behandeling genomen. De helft heeft vijftien of minder aanvragen in behandeling genomen.

Op basis van de door 231 bestuursorganen opgegeven aantallen kan een schatting gemaakt worden van het landelijke aantal. Dat aantal is ongeveer 21.000.

Zoals te verwachten, komen bij grote gemeenten meer aanvragen binnen dan bij kleinere gemeenten (zie figuur 7). Gemeenten met meer dan 44.000 inwoners namen in 2014 gemiddeld 152 aanvragen in behandeling. Bij de gemeenten met 16.000 inwoners of minder waren dit gemiddeld 35 aanvragen.

Figuur 7. In behandeling genomen vergunningen/ontheffingen waarop Bibob beleid is

Hoeveel aanvragen met betrekking tot een subsidie waarop het door uw bestuursorgaan vastgestelde Bibob beleid van toepassing is, heeft uw bestuursorgaan in 2014 (bij benadering) in behandeling genomen?

Deze vraag is voorgelegd aan de bestuursorganen die hebben aangegeven Bibob beleid te hebben op subsidies (31% van de bestuursorganen). De vraag is beantwoord door 70 bestuursorganen. Evenals het aantal aanvragen met betrekking tot een vergunning/ontheffing varieert het aantal in behandeling genomen subsidieaanvragen (waarop Bibob beleid is) sterk: van nul tot 450. Twee op de drie bestuursorganen heeft in 2014 geen enkele subsidieaanvraag (waarop Bibob beleid van toepassing is) in behandeling genomen. Het aantal bestuursorganen dat in 2014 veertig aanvragen of meer in behandeling nam, bedraagt naar schatting ongeveer achttien. In 2014 zijn landelijk naar schatting ongeveer 2.300 aanvragen met betrekking tot een subsidie waarop Bibob beleid is, in behandeling genomen.

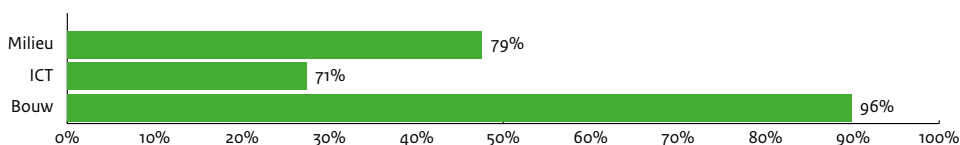
Gemeenten met meer dan 44.000 inwoners kregen in 2014 gemiddeld 45 aanvragen binnen.

Bij de gemeenten met 16.000 inwoners of minder waren dit er vijftien.

Uw bestuursorgaan heeft Bibob beleid bij overheidsopdrachten. Welke sectoren betreft dat?

Deze vraag is gesteld aan de bestuursorganen die hebben aangegeven Bibob beleid toe te passen op overheidsopdrachten (33% van de bestuursorganen). Van de 56 bestuursorganen die deze vraag hebben beantwoord (dit is exclusief de negentien bestuursorganen die geen antwoord op deze vraag wisten), richten 54 het beleid op de bouwsector, 44 op milieu en 40 op ICT. 37 bestuursorganen (66%) richten het beleid op elk van deze drie sectoren.

Figuur 8. Bestuursorganen met Bibob beleid bij overheidsopdrachten

* Doordat op de vraag 'Uw bestuursorgaan heeft Bibob beleid bij overheidsopdrachten. Welke sectoren betreft dat?' meerdere antwoorden mogelijk zijn, tellen de staven in deze figuur op tot meer dan 100%.

Hoeveel overheidsopdrachten waarop het door uw bestuursorgaan vastgestelde Bibob beleid van toepassing is, heeft uw bestuursorgaan in 2014 (bij benadering) verstrekt?

Deze vraag is voorgelegd aan de bestuursorganen die hebben aangegeven Bibob beleid te hebben op overheidsopdrachten (33% van de bestuursorganen). De vraag is beantwoord door 73 bestuursorganen. Het aantal verstrekte overheidsopdrachten (waarop Bibob beleid is) varieert sterk: van nul tot 201. 71% van de bestuursorganen met Bibob beleid op overheidsopdrachten heeft in 2014 geen enkele opdracht verstrekt. Het landelijk aantal verstrekte overheidsopdrachten (waarop bestuursorganen Bibob beleid hebben) is ongeveer duizend.

Sinds de inwerkingtreding van de Evaluatie- en uitbreidingswet Bibob op 1 juli 2013 bestaat de mogelijkheid om bij vastgoedtransacties waarbij de overheid een civiele partij is, de Wet Bibob toe te passen. Op welke vastgoedtransacties met de overheid als civiele partij heeft uw bestuursorgaan Bibob beleid?

Deze vraag is voorgelegd aan de bestuursorganen die Bibob beleid hebben op vastgoedtransacties met de overheid als civiele partij (32% van de bestuursorganen). De vraag is beantwoord door 44 bestuursorganen (exclusief 27 bestuursorganen die het antwoord op deze vraag niet weten). Tabel 3 laat zien dat Bibob beleid op vastgoedtransacties vaak betrekking op de koop (75%) of verkoop (95%) van onroerende zaken.

Tabel 3. Vastgoedtransacties waarop Bibob beleid*

Verkoop van onroerende zaken	42	(95%)
Koop van onroerende zaken	34	(77%)
Huur	25	(57%)
Verhuur	24	(55%)
Vestigen, vervreemden of wijzigen van een zakelijk recht	23	(52%)
Het verlenen van een gebruikersrecht	20	(45%)
De deelname aan een rechtspersoon, cv of vof die het recht op eigendom of een zakelijk recht heeft op een onroerende zaak of die onroerende zaak huurt of verhuurt	19	(43%)
Totaal	44	(100%)

* Doordat op de vraag 'Op welke vastgoedtransacties met de overheid als civiele partij heeft uw bestuursorgaan Bibob beleid?' meerdere antwoorden mogelijk zijn, is de som van de aantallen en percentages niet gelijk aan het totaal aantal en percentage onder de streep.

4.4 Toepassing van het Bibob instrumentarium (aard en volume)

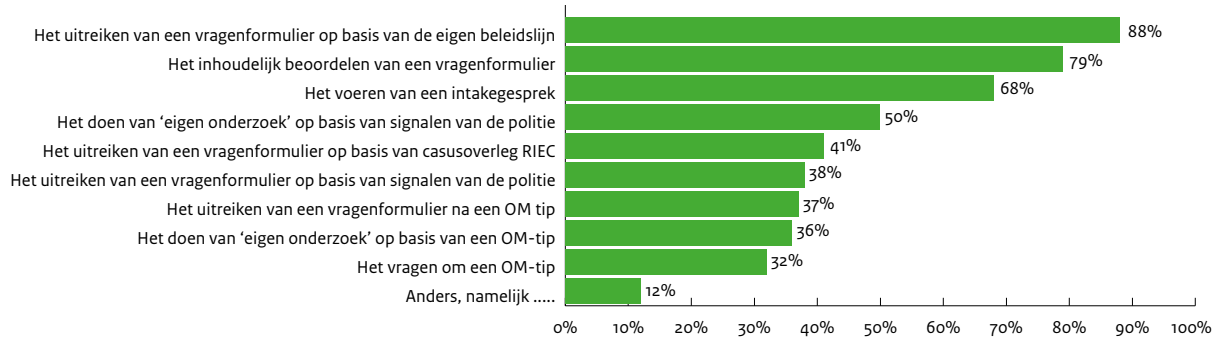
De vorige twee paragrafen schetsten de aanwezigheid en aard van Bibob beleid bij bestuursorganen. De aanwezigheid van Bibob beleid betekent niet noodzakelijkerwijs dat het betreffende bestuursorgaan het Bibob beleid ook in de praktijk toepast. Deze paragraaf beschrijft de wijze waarop en de mate waarin bestuursorganen aangeven de Wet Bibob toe te passen.

Op welke manier(en) brengt uw bestuursorgaan het vastgestelde Bibob beleid in de praktijk?

Deze vraag is beantwoord door 238 bestuursorganen. De meest genoemde manieren waarop het Bibob beleid door bestuursorganen in de praktijk wordt gebracht, zijn het uitreiken van een vragenformulier op basis van de eigen beleidslijn (88%), het inhoudelijk beoordelen van een vragenformulier (79%), en het voeren van een intakegesprek (68%), zie figuur 9.

Figuur 9. Wijze waarop Bibob beleid in de praktijk wordt gebracht*

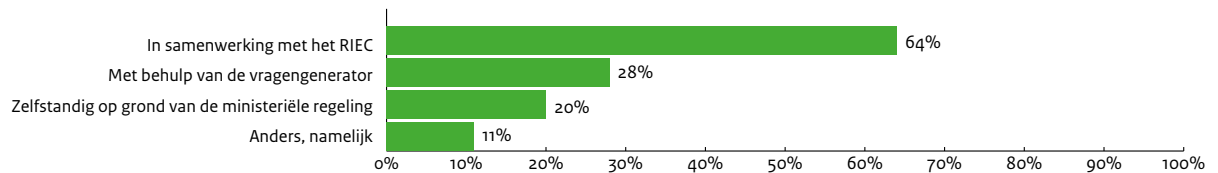

* Doordat op de vraag 'Op welke manier(en) brengt uw bestuursorgaan het vastgestelde Bibob beleid in de praktijk?' meerdere antwoorden mogelijk zijn, tellen de staven in deze figuur op tot meer dan 100%.

Op welke wijze is binnen uw bestuursorgaan het Bibob-vragenformulier tot stand gekomen?

Deze vraag is beantwoord door 238 respondenten. 64% geeft aan dat het vragenformulier (mede) tot stand is gekomen in samenwerking met het RIEC. In de categorie 'Anders, namelijk ...' geven enkele bestuursorganen aan de vragenformulieren samen met buurgemeenten opgesteld te hebben.

Figuur 10. Wijze tot stand komen Bibob vragenformulier*

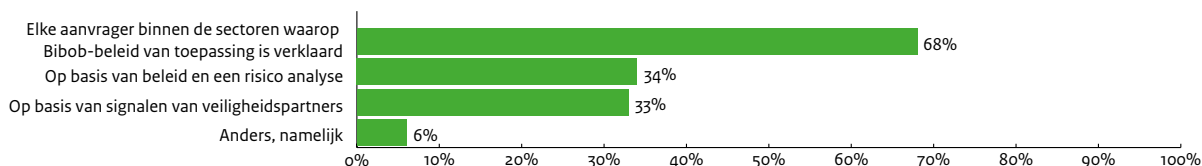
* Doordat op de vraag 'Op welke wijze is binnen uw bestuursorgaan het Bibob-vragenformulier tot stand gekomen?' meerdere antwoorden mogelijk zijn, tellen de staven in deze figuur op tot meer dan 100%.

Aan wie reikt uw bestuursorgaan het Bibob-vragenformulier uit?

Deze vraag is beantwoord door 235 bestuursorganen (exclusief de drie die 'Weet ik niet' als antwoord hebben gegeven). Twee van de drie bestuursorganen (68%) reiken het vragenformulier uit aan elke aanvrager binnen de sectoren waarop Bibob beleid van toepassing is verklaard.

Figuur 11. Uitreiken Bibob-vragenformulieren

* Doordat op de vraag 'Aan wie reikt uw bestuursorgaan het Bibob-vragenformulier uit?' meerdere antwoorden mogelijk zijn, tellen de staven in deze figuur op tot meer dan 100%.

Hoe vaak heeft uw bestuursorgaan, in de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014, bij benadering, een vragenformulier uitgereikt?

Deze vraag is voorgelegd aan de bestuursorganen die hebben aangegeven Bibob beleid te hebben. De vraag is 237 keer beantwoord. Daarvan geven 27 bestuursorganen (11%) aan in 2014 geen enkel vragenformulier te hebben uitgereikt. De helft geeft aan tien of meer vragenformulieren te hebben uitgereikt. Het grootste aantal door een bestuursorgaan uitgereikte vragenformulieren is 1.500. Het landelijk aantal in 2014 uitgereikte vragenformulieren wordt geschat op 8.800.

Hoe vaak heeft uw bestuursorgaan, in de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014, een OM-tip ontvangen?

Ook deze vraag is voorgelegd aan alle bestuursorganen die hebben aangegeven Bibob beleid te hebben. De vraag is beantwoord door 238 bestuursorganen. De meeste bestuursorganen (85%) geven aan in 2014 geen OM tip te hebben ontvangen. Het maximum aantal door een bestuursorgaan ontvangen OM tips is zeven. Het landelijk totaal aantal in 2014 ontvangen OM tips wordt geschat op ongeveer 100.

Hoe vaak heeft uw bestuursorgaan, in de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014, het OM om een tip verzocht?

Ook deze vraag is voorgelegd aan alle bestuursorganen die hebben aangegeven Bibob beleid te hebben. De vraag is beantwoord door 237 bestuursorganen. De meeste bestuursorganen (79%) geven aan in 2014 geen enkele keer om een OM tip te hebben verzocht. Zeven bestuursorganen (3%) hebben in 2014 tien of meer keer om een OM tip verzocht. Het maximum aantal door een bestuursorgaan in 2014 gevraagde OM tips is 110. Landelijk werd in 2014 naar schatting ongeveer 420 keer aan het OM om een tip gevraagd.

Hoe vaak heeft, in de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014, bij benadering, op lopende beschikkingen (zoals bijvoorbeeld een vergunning) een beoordeling door uw bestuursorgaan op grond van de Wet Bibob plaatsgevonden?

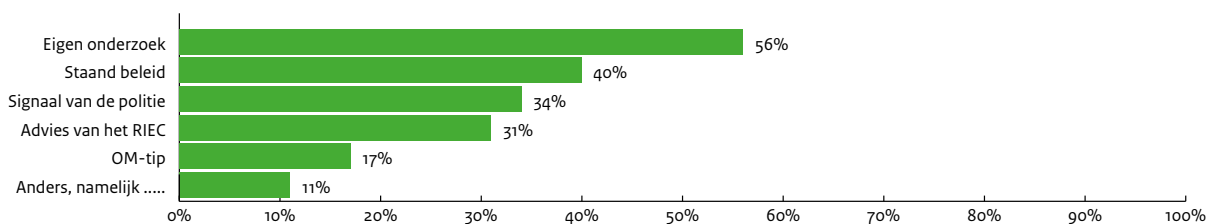
Deze vraag is beantwoord door 237 bestuursorganen. De meeste bestuursorganen (60%) geven aan in 2014 geen enkele keer een reeds verleende beschikking op grond van de Wet Bibob te hebben beoordeeld. Van de 237 bestuursorganen die deze vraag hebben beantwoord, hebben er tien minimaal twintig keer in 2014 een beoordeling uitgevoerd op een lopende beschikking. Het maximum aantal door een bestuursorgaan in 2014 uitgevoerde beoordelingen is 96. Landelijk heeft in 2014 naar schatting ongeveer duizend keer op een lopende beschikkingen een beoordeling op grond van de Wet Bibob plaatsgevonden.

Wat was de aanleiding voor deze beoordelingen op lopende beschikkingen (meerdere antwoorden mogelijk)?

Deze vraag is voorgelegd aan de bestuursorganen die hebben aangegeven in 2014 minimaal één keer een beoordeling op grond van de Wet Bibob te hebben uitgevoerd. 95 bestuursorganen hebben de vraag beantwoord. Het blijkt dat 'eigen onderzoek' in 2014 vaak de aanleiding was voor het uitvoeren van een beoordeling op een lopende beschikking (zie figuur 12).

In de categorie 'Anders, namelijk ...' werd door een aantal bestuursorganen 'het casusoverleg RIECs' en 'controle door gemeentelijke toezichthouders' als aanleiding genoemd.

Figuur 12. Aanleiding voor beoordelingen op lopende beschikkingen

Hoe vaak heeft uw bestuursorgaan, in de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014, zelfstandig (zonder advies van het Landelijk Bureau Bibob (LBB)) op basis van artikel 3 van de Wet Bibob de aanvraag geweigerd, verleend, verleend onder voorwaarden, ingetrokken/ontbonden/beëindigd, en in stand gehouden na heroverweging?

Deze vraag is door 94 bestuursorganen beantwoord. Veruit de meeste beschikkingen op basis van artikel 3 van de Wet Bibob zonder LBB advies (94%) hebben geresulteerd in een verlening van de aanvraag. Andere beslissingen (weigeringen, verleningen onder voorwaarden, intrekkingen/ontbindingen/beëindigingen, en instandhoudingen na heroverweging) zijn relatief veel vaker (mede) gebaseerd op een advies van het LBB (zie tabel 4). Het geschatte landelijk aantal beschikkingen op basis van artikel 3 van de Wet Bibob zonder LBB advies wordt geschat op 5.700.

Uw bestuursorgaan is in de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014 een of meerdere malen door het Landelijk Bureau Bibob (LBB) geadviseerd. In welke beschikkingen hebben de LBB adviezen geresulteerd? Hoe vaak is de aanvraag geweigerd, verleend, verleend onder voorwaarden, ingetrokken/ ontbonden/ beëindigd, en in stand gehouden na heroverweging?

Deze vraag is beantwoord door 35 van de 87 bestuursorganen aan wie het LBB in 2014 een of meer adviezen heeft geleverd¹³. Op basis van informatie van het LBB is bekend dat in 2014 in totaal 218 adviezen door het LBB zijn verschaft. Onderstaande tabel geeft in percentages (schattingen op basis van 35 ingevulde vragenlijsten) de verdeling weer van de beslissingen uitgesplitst naar soort. 67 beschikkingen betreffen een weigering (31%) en 33 betreffen een intrekking, ontbinding of beëindiging (15%).

Tabel 4: Beschikkingen, al dan niet met LBB advies, uitgesplitst naar soort beslissing in percentages^{14,15}

	zonder LBB advies	met LBB advies	Totaal
Geweigerd	1%	31%	2%
Verleend	94%	25%	91%
Verleend onder voorwaarden	2%	26%	3%
Ingetrokken/ontbonden/beëindigd	2%	15%	3%
In stand gehouden na heroverweging	0%	4%	1%
Totaal	100%	100%	100%

4.5 De stromanconstructie

Bij het tot stand komen van de Wet Bibob is rekening gehouden met zogenoemde stromanconstructies. Als alleen de betrokken aanvrager van bijvoorbeeld een vergunning getoetst kan worden, ligt het voor de hand dat criminelen personen naar voren schuiven die 'schoon' zijn. Om die reden is in de Wet Bibob opgenomen dat ook andere(n) die in een zakelijk samenwerkingsverband tot de betrokkene staan kunnen worden meegenomen in de integriteitsbeoordeling en die (mede) de mate van gevaar kunnen bepalen. De bestuursorganen zijn in 2013¹⁶ gevraagd naar het aantal negatieve besluiten en besluiten onder voorwaarden op grond van de Wet Bibob, vanaf 1 juli 2013, waarbij sprake was van een stromanconstructie.

¹³ Deze 35 bestuursorganen hebben 119 van de in totaal 218 (55%) door het LBB in 2014 gegeven adviezen ontvangen.

¹⁴ De percentages zijn schattingen die een orde van grootte aangeven. Ze moeten niet al te absoluut worden genomen.

¹⁵ Navraag bij gemeenten heeft geleerd dat een aantal gemeenten ook andere gronden dan artikel 3 Wet Bibob bij hun keuze voor de antwoordcategorieën 'geweigerd', 'verleend onder voorwaarden' en 'ingetrokken' hebben betrokken (bijvoorbeeld de slechtlevensgedragtoets bij horecavergunningen).

¹⁶ Omdat het LBB hier separaat onderzoek naar heeft gedaan ('Het Stromanonderzoek', 2015), is dit onderwerp niet in de vragenlijst 2015 opgenomen. De vraag is wel gesteld in de vragenlijst die in november/december 2013 is uitgezet.

Bij hoeveel van de negatieve besluiten onder voorwaarde op grond van de Wet Bibob van uw bestuurs-orgaan was er, vanaf 1 juli 2013, sprake van een zogenoemde stromanconstructie?

Deze vraag is in november/december 2013 beantwoord door 216 bestuursorganen die Bibob beleid voeren. 196 (91%) van hen melden dat dit vanaf 1 juli 2013 niet is voorgekomen, negentien geven aan dat het één keer is voorgekomen, en bij één bestuursorgaan kwam dit twee keer voor. Dat komt neer op 21 gevallen waarbij sprake was van een stromanconstructie in ongeveer vijf maanden.

4.6 Betrokkenheid RIEC bij Bibob procedure sinds 1 juli 2013

Hoe vaak is het RIEC in operationele zin (het gaat hier niet om voorlichting) betrokken geweest bij de Bibob procedure sinds 1 juli 2013?

Bij dit onderdeel over de betrokkenheid van het RIEC worden de bevindingen op basis van de vragenlijst 2013 gepresenteerd. In november/december 2013 hebben 220 bestuursorganen antwoord gegeven op deze vraag (exclusief negentien keer 'Weet ik niet'). Daarvan meldt 49% dat het RIEC sinds 1 juli 2013 bij geen enkel onderzoek betrokken is geweest, en 18% dat het RIEC betrokken is geweest bij alle onderzoeken die hebben gespeeld. Een op de drie bestuursorganen meldt dat het RIEC bij een deel van de onderzoeken betrokken was. Van de 49% die meldt het RIEC bij geen enkel onderzoek te hebben betrokken, heeft ruim de helft in de betreffende periode helemaal geen Bibob toets uitgevoerd. Zo bezien is de betrokkenheid van het RIEC bij Bibob toetsen toch substantieel.

Bijlage

Afkortingenlijst

APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
Inspectie VenJ	Inspectie Veiligheid en Justitie
LBB	Landelijk Bureau Bibob
OM	Openbaar Ministerie
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertisecentrum
Wet Bibob	Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

Missie Inspectie Veiligheid en Justitie

De Inspectie Veiligheid en Justitie houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van veiligheid en justitie om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een veilige en rechtvaardige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
communicatie@inspectievenj.nl

www.ivenj.nl

Juni 2015 | Publicatienummer: 86137

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*